

Listina základních práv a svobod z roku 1991 nebo zákon o zániku ČSFR. Česko má nové archivní kulturní památky

22.11.2024 - Adam Rözler | Ministerstvo vnitra ČR

Seznam mimořádně významných archiválií České republiky se rozšířil o pět nových archivních kulturních památek. Jde o jedny z nejvýznamnějších dokumentů z dějin Československa, které díky tomu získaly zvýšenou ochranu a speciální zacházení.

Ústavní zákon z ledna 1991, který vyhlásil Listinu základních svobod a který představoval zásadní milník v moderních dějinách Československa, zákon o zániku ČSFR nebo třeba dokument související se zahraničněpolitickým uznáním Československé republiky v roce 1918. Ministerstvo vnitra jako gestor archivnictví v Česku prohlásilo 18. listopadu 2024 pět významných archivních dokumentů z dějin Československa za nové archivní kulturní památky (AKP). Všechny jsou uloženy v Archivu Poslanecké sněmovny. Status AKP přitom získávají jedinečné a výlučné dokumenty, které měly zásadní význam v dějinách společnosti. Díky zařazení do AKP je jim zajištěna zvýšená ochrana a propagace.

„Nejvýznamnější dokumenty našich moderních dějin pro nás mají mimořádný význam. Pomáhají nám uchovat v paměti zásadní události, které utvářely naši republiku. Jako součást národního archivního dědictví si proto zaslouží tu nejvyšší možnou ochranu a péči,“ vysvětlili ministr vnitra Vít Rakušan. AKP je v tuto chvíli 186 a všechny tyto dokumenty podléhají specifickému ochrannému režimu. Každý rok se např. kontroluje jejich fyzický stav, v případě poškození se ihned konzervují či restaurují. Badatelům se nepůjčují originály, ale jen studijní kopie.

O prohlášení dokumentů za archivní kulturní památky rozhoduje Ministerstvo vnitra na základě návrhů archivů a přihlíží přitom k doporučení expertní komise. Podrobný popis a fotografie nových archivních památek včetně sedmi souborů prohlášených za AKP už v lednu 2024 najdete zde, seznam všech AKP je zde.

Nové archivní kulturní památky

Tzv. „Orlandova adresa“ z 12. 12. 1918. Poselství ministerského předsedy Itálie V. E. Orlanda českému národu, AKP č. 186

Soubor dokumentů ke vzniku ústavní listiny Československé republiky, AKP č. 187

Usnesení Národního shromáždění k návrhu České národní rady, Slovenské národní rady a vlády na vydání ústavního zákona o československé federaci z 27. října 1968, AKP č. 188

Ústavní zákon z 9. 1. 1991, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění ČSFR, AKP č. 189

Vládní návrh ústavního zákona o zániku ČSFR přijatý 25. 11. 1992, AKP č. 190

<https://www.mvcr.cz/clanek/listina-zakladnich-prav-a-svobod-z-roku-1991-nebo-zakon-o-zaniku-csfr-c-esko-ma-nove-archivni-kulturni-pamatky.aspx>